

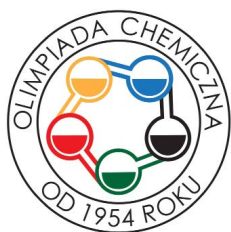
BIULETYN

Polskiego Towarzystwa Chemicznego

Nr 2/2023 (2)

maj-czerwiec

3

Finale
69. Olimpiady
Chemicznej

Walne
Zgromadzenie
Członków PTChem

Sprawozdanie
w następnym numerze
biuletynu

Śladami Marii Skłodowskiej-Curie i Piotra Curie...

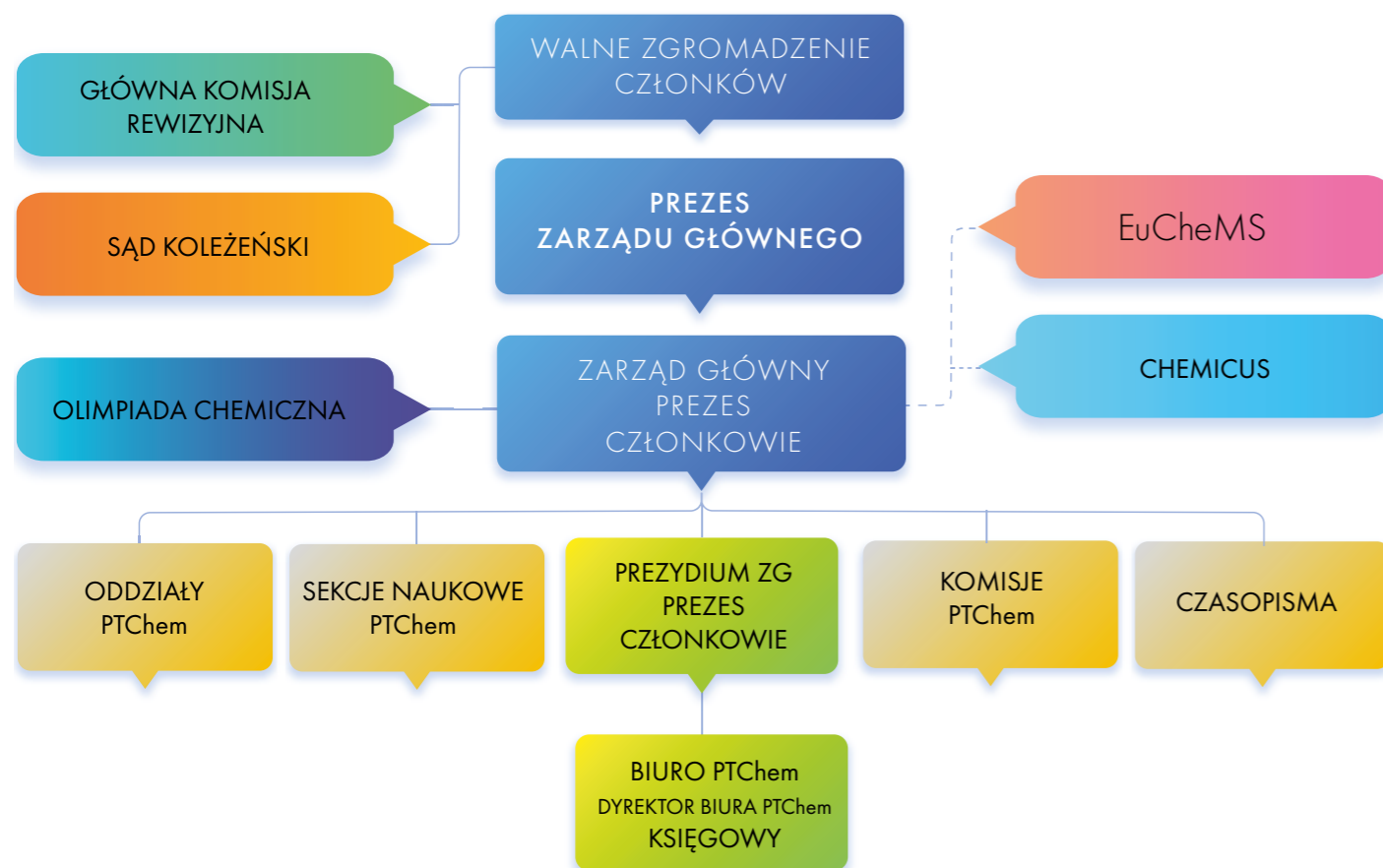
Delegaci Polskiego Towarzystwa Chemicznego gośćmi Musée Curie w Paryżu

Sprawdanie z wizyty znajdą Państwo na stronie 4

SCHEMAT ORGANIZACYJNY POLSKIEGO TOWARZYSTWA CHEMICZNEGO

SKŁAD PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA CHEMICZNEGO 2022–2024

Prezes	prof. dr hab. Izabela Nowak
I-Wiceprezes	prof. dr hab. Robert Pietrzak
Wiceprezisi	prof. dr hab. Artur Michalak dr hab. Dagmara Jacewicz, prof. UG
Skarbnik	prof. dr hab. Agnieszka Nosal-Wiercińska
Sekretarz	dr hab. Paweł Rodziewicz, prof. UJK

Członkowie Prezydium:	prof. dr hab. Zbigniew Galus
Prezes honorowy	prof. dr hab. Rafał Latajka
	prof. dr hab. Jacek Lipok
	prof. dr hab. inż. Janusz Zachara

Finale 69. Olimpiady Chemicznej

17 czerwca 2023 roku, w Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych UW odbyło się uroczyste zakończenie 69. Olimpiady Chemicznej, prowadzone przez Prezydium Komitetu Głównego: prof. dr hab. Marka Orlika, prof. dr hab. Aleksandrę Misicką-Kęsik, dr hab. Ewę Poboży, prof. ucz., mgr Wandę Szelańską i dr Dagmarę Tymecką. Uczestniczyli w tym wydarzeniu laureaci i wyróżnieni w finalnym etapie zawodów, ich nauczyciele, członkowie Komitetu Głównego i Komitetów Okręgowych Olimpiady Chemicznej oraz zaproszeni goście, reprezentujący władze Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Wydziału III Polskiej Akademii Nauk oraz Uniwersytetu Warszawskiego. Zaproszenie przyjęli także m.in.: Dziekan Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego, Dziekan Wydziału Chemicznego Politechniki Warszawskiej, Prodziekan ds. studenckich Wydziału Chemii Uniwersytetu łódzkiego, Dyrektor Instytutu Chemii Fizycznej PAN, z-ca Dyrektora Instytutu Chemii Organicznej PAN, przedstawiciel Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych oraz sympatycy i byli uczestnicy Olimpiady z różnych uczelni. Obecny był także Wiceprezes Sieci Badawczej łukasiewicz.

Do tegorocznej Olimpiady Chemicznej przystąpiło 825 uczniów. Zawody rozpoczęły się pierwszym etapem (teoretycznym) 26 listopada 2022 roku. W drugim etapie, na który złożyła się część teoretyczna (27 stycznia 2023 r.) i laboratoryjna (28 stycznia 2023 r.), wzięło udział 215 zawodników, a w finale, rozgrywanym w laboratoriach Wydziału Chemicznego Politechniki Warszawskiej (24 marca 2023 r.) i salach wykładowych Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego (25 marca 2023 r.) – 95 zawodników, z których ostatecznie 29 zdobyło tytuł laureata, a 6 – wyróżnienie.

Najwyższe lokaty uzyskali:

1. **Michał Lipiec** z V LO im. Augusta Witkowskiego w Krakowie
2. **Szymon Różański** z Uniwersyteckiego LO w Toruniu
3. **Piotr Olbrys** z XIV LO im. Stanisława Staszica w Warszawie

Nagrody dla tych zawodników ufundowali: Dziekan Wydziału Chemicznego Politechniki Warszawskiej, Dziekan Wydziału Chemii Uniwersytetu Warszawskiego i Dziekan Wydziału Chemii Uniwersytetu łódzkiego.

Specjalne dodatkowe nagrody od Dziekana Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytutu Chemii Fizycznej PAN, Instytutu Chemii Organicznej PAN oraz Wydawnictwa Naukowego PWN otrzymali zawodnicy, którzy najlepiej rozwiązali zadania z chemii nieorganicznej, chemii fizycznej, chemii organicznej i zadania laboratoryjne. Dwoje najmłodszych zawodników zostało nagrodzonych przez Dziekana Wydziału Chemii Uniwersytetu Adama Mickiewicza.

Laureaci 69. Olimpiady Chemicznej / Materiały organizatora

Śladami Marii Skłodowskiej-Curie i Piotra Curie...

Delegaci Polskiego Towarzystwa Chemicznego gośćmi Musée Curie w Paryżu

Na zaproszenie Dyrektora Musée Curie pana Renaud'a Huynh'a, w dniach 9–14 maja 2023 roku, w Paryżu przebywała delegacja Polskiego Towarzystwa Chemicznego, w skład której weszli: prof. dr hab. Izabela Nowak (Prezes PTChem), prof. dr hab. Robert Pietrzak (I-Wiceprezes PTChem) oraz prof. UAM dr hab. Tomasz Pospieszny – biograf i badacz życia Marii Skłodowskiej-Curie i Ireny Joliot-Curie. Ponadto w skład delegacji weszły prof. dr hab. Agnieszka Nosal-Wiercińska z UMCS (skarbnik PTChem) i mgr Ewelina Wajs-Baryła – redaktor naczelna „Biuletynu Zarządu Głównego PTChem”.

Fot. 1. Od lewej: Tomasz Pospieszny, Ewelina Wajs-Baryła, Robert Pietrzak, Agnieszka Nosal-Wiercińska i Izabela Nowak.

W trakcie wizyty delegacji kilkakrotnie odwiedzili Musée Curie, zapoznając się z organizacją pracy i unikatowymi zbiorami, a także szukając podobieństw i różnic pomiędzy paryską placówką, a Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie, które jest współprowadzone przez Polskie Towarzystwo Chemiczne. Po muzeum członków delegacji oprowadziła dr Camilla Maiani, a najcenniejsze zbiory archiwum pokazała Aurélie Lemoine. Należy wskazać, że te dwie jednostki mieszczą się w osobnych budynkach w 5. dzielnicy i dzieli je kilkaset metrów: archiwum znajduje się przy ulicy Tournefort, a Musée Curie przy ulicy Pierre et Marie Curie – w miejscu byłego laboratorium Marii Skłodowskiej-Curie.

Wystawa stała muzeum zawiera historyczne informacje na temat radioaktywności i jej zastosowań, w szczególności w medycynie, koncentrując się przede wszystkim na rodzinie Curie i Joliot-Curie, i prezentuje niektóre z najważniejszych urządzeń badawczych używanych przed 1940 rokiem.

Fot. 2. Rekonstrukcja laboratorium Marii Skłodowskiej-Curie w Musée Curie w Paryżu.

Prof. Tomasz Pospieszny i mgr Ewelina Wajs-Baryła przeprowadzili w trakcie pobytu kwerendę w archiwum Musée Curie, poszukując polskich dokumentów do historii rodzin Skłodowskich i Curie. Specjalnie dla gości z UAM uruchomiono także zrekonstruowaną aparaturę pomiarową z laboratorium Marii Skłodowskiej-Curie i wspólnie z dyrektorem Musée Curie pomiarów radioaktywnej próbki „metodą Curie” dokonał prof. Tomasz Pospieszny.

Członkowie delegacji spotkali się także z Marie-Laure Nave – dyrektorką Biura Głównego Instytutu Curie.

Uczestnicy biorący udział w tym niezwykłym przedsięwzięciu otrzymali książeczkę edukacyjną z opisami miejsc, a następnie w towarzystwie gospodarzy odwiedzili wszystkie ważne adresy, z którymi związana była Uczona w Paryżu i jego okolicach. Począwszy od jej mieszkań i domów, a skończywszy na laboratoriach. Można powiedzieć, że odwiedziliśmy także miejsca, które odwiedzała Maria Skłodowska-Curie podczas spacerów i jazdy rowerem.

Fot. 3. Tomasz Pospieszny, Izabela Nowak, Hélène Langevin-Joliot, Robert Pietrzak, Agnieszka Nosal-Wiercińska i Ewelina Wajs-Baryła przed domem Marii Skłodowskiej-Curie w Sceaux.

Dzięki panu Renaud'owi Huynh'owi i jego zastępczyni – pani dr Natalie Pigéard-Micault członkowie delegacji Polskiego Towarzystwa Chemicznego mieli sposobność spotkać się dwukrotnie z wnukami Marii Skłodowskiej-Curie, profesorem Pierre'em Joliot i jego żoną profesor Anne Joliot oraz profesor Hélène Langevin-Joliot. PTChem jest współwydawcą biografii Ireny Joliot-Curie – córki Madame Curie – pod tytułem Irena Joliot-Curie. Radowa dziedziczka autorstwa prof. Tomasza Pospieszego, która miała premierę pod koniec kwietnia 2023 roku. Książkę wraz z pierwszym polskim wydaniem Pamiętników Władysława, Józefa i Marii Skłodowskich i francuskim suplementem autorstwa prof. Tomasza Pospieszego, dr. inż. Piotra Chrzóstowskiego (prawnuka Józefa Skłodowskiego – brata Marii Skłodowskiej-Curie) i mgr Eweliny Wajs-Baryły uroczyście wręczono prof. Pierre'owi Joliot oraz prof. Hélène Langevin-Joliot w jej domu w Antony pod Paryżem. Spotkania te dostarczyły niezwykłych wzruszeń. Przekazaliśmy także drobne upominki od nas i całej społeczności akademickiej.

Fot. 4. Spotkanie z prof. Pierre'em Joliot i prof. Anne Joliot. Od lewej: Robert Pietrzak, Izabela Nowak, Agnieszka Nosal-Wiercińska, Ewelina Wajs-Baryła i Tomasz Pospieszny.

Fot. 5. Prof. Hélène Langevin-Joliot z zaciekawieniem przeglądała najnowszą biografię swojej matki – Ireny Joliot-Curie – i prezentowała zdjęcia z rodzinnych albumów.

Rozmowy z Renaud'em Huynh'em, dyrektorem Musée Curie w Paryżu, zaowocowały omówieniem dalszej współpracy. Zaplanowano kilka wspólnych, polsko-francuskich projektów edukacyjnych, które będą popularyzowały odkrycie radioaktywności i prace małżonków Curie.

Pierwszym wspólnym projektem jest polska edycja cyfrowego komiksu-animacji pt. La methode Curie, którego autorami są: Marion Augustin, Camilla Maiani, Guillaume Reynard, Emmanuel Rouillier i Arnaud Martin. Polska wersja projektu ukaże się jeszcze w 2023 roku.

Na najbliższe miesiące przewidziane jest także podpisanie oficjalnego porozumienia o współpracy pomiędzy Polskim Towarzystwem Chemicznym i Musée Curie / Institut Curie w Paryżu.

Ostatnim punktem pobytu w Paryżu przedstawicieli PTChem była wizyta na cmentarzu Montparnasse, gdzie pochowany jest profesor Józef Hurwic (1911–2016) – fizykochemik, prezes Polskiego Towarzystwa Chemicznego w latach 1964–1967, a także historyk nauki i współtwórca Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie.

Fot. 6. W imieniu Polskiego Towarzystwa Chemicznego symboliczny znicz na grobie profesora Józefa Hurwica zapalili: Agnieszka Nosal-Wiercińska, Izabela Nowak i Robert Pietrzak.

Zapraszamy do wzięcia udziału w 65. Zjeździe Naukowym Polskiego Towarzystwa Chemicznego

Szanowni Państwo,

Mamy zaszczyt i przyjemność zaprosić Państwa do udziału w 65. Zjeździe Naukowym Polskiego Towarzystwa Chemicznego, który w tym roku odbędzie się w Toruniu w dniach od 18 do 22 września 2023 roku w Auli Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Zjazd ten jest częścią Światowego Kongresu Kopernikańskiego, wydarzenia powiązanego z 550-tą rocznicą urodzin Mikołaja Kopernika. Bez wątpienia będzie to czas bardzo szczególny, nie tylko dla mieszkańców Torunia, ale także dla Polski i całego świata nauki.

W roku 2023, 19 lutego – w dniu urodzin Mikołaja Kopernika – zainaugurowany został Światowy Kongres Kopernikański, który objął swoim patronatem także 65. Zjazd Polskiego Towarzystwa Chemicznego. Rok 2023 to również 77. rocznica powstania Oddziału Pomorskiego PTChem, z którego w 1970 roku wydzielił się Oddział Toruński i Bydgoski PTChem.

Zjazd będzie niezwykłą okazją do wymiany doświadczeń naukowych między badaczami z Polski, a także ze świata oraz nawiązania współpracy pomiędzy środowiskiem akademickim i przemysłem. To także świetna i niepowtarzalna okazja do dzielenia się wiedzą i doświadczeniem wielu pokoleń naukowców. Celem Zjazdu jest stworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń naukowych oraz integracja środowiska naukowego, która otwiera możliwości zaprezentowania i przedyskutowania najnowszych osiągnięć badaczy oraz nawiązania i podtrzymania współpracy między ośrodkami naukowymi i otoczeniem gospodarczym.

Zapraszamy Państwa bardzo serdecznie do Torunia zwanego grodem Mikołaja Kopernika – Miasta Aniołów i Miasta Pierników. Niech tegoroczny Zjazd stanie się nie tylko autentyczną uroczą intelektualną, ale czasem wypełnionym aktywnością poznawczą, pełnym nowych doznań i przeżyć kulturalnych. Mogą Państwo być zatem pewni, że dołożymy wszelkich starań, aby powierzona nam organizacja Zjazdu w każdym szczególe Państwa zadowoliła, a pobyt w murach Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu był w pełni satysfakcjonujący.

Liczymy na Państwa obecność, bo tylko z aktywnym Państwa udziałem ten Zjazd będzie udany!

W imieniu Komitetu Organizacyjnego
prof. dr hab. Renata Gadzała-Kopciuch

Po więcej informacji zapraszamy
na oficjalną stronę internetową

65. ZJAZD NAUKOWY Polskiego Towarzystwa Chemicznego

18-22.09.2023

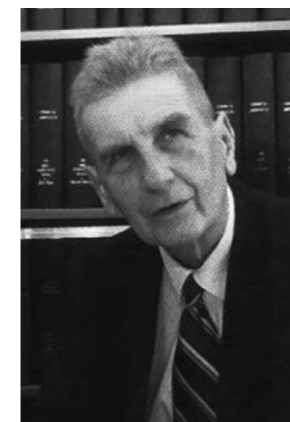
TORUŃ

WYDARZENIA OBJĘTE PATRONATEM POLSKIEGO TOWARZYSTWA CHEMICZNEGO W 2023 ROKU

stan na 30.06.2023

25–26.03.2023	V Pomorskie Studenckie Sympozjum Chemiczne [online]
24.03–21.04.2023	<u>Olimpiada Centrum Językowego Politechniki Łódzkiej dla Szkół Średnich</u>
14.04.2023	II edycja Dnia Kół Naukowych w Collegium Chemicum UAM w Poznaniu
26.04.2023	<u>Konferencja Computational Oncology and Personalized Medicine: Crossing Borders, Connecting Science</u> [online]
22.05.2023	Konferencja Metrologia w Ochronie Środowiska oraz Konkurs Metrologa Wydział Chemii Uniwersytetu w Białymstoku
28.05–1.06.2023	Międzynarodowa Konferencja Recent achievements in nanotechnology – 10th anniversary of BNT Center University of Białystok
4–7.06.2023	<u>XIX Ogólnopolskie Seminarium Doktorantów i Studentów Na pograniczu chemii i biologii w Trzebieszowicach</u>
12.06.2023	Konferencja naukowa dla magistrantów uczelni wrocławskich, organizowana przez Oddział Wrocławski PTChem
13–16.06.2023	<u>XXIV Ogólnopolska Konferencja Inżynierii Chemicznej i Procesowej w Szczecinie</u>
14–16.06.2023	<u>Konferencja Nano(&)BioMateriały – od teorii do aplikacji w Toruniu</u>
15–16.06.2023	<u>IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa INNOWACJE W PRAKTYCE oraz Międzynarodowa Wystawa Wynalazków i Technologii INNO WINGS 2023 w Lublinie</u>
18–22.06.2023	<u>Międzynarodowa konferencja 7th Fluorine Days w Poznaniu</u>
29–30.06.2023	<u>XVI Kopernikańskie Seminarium Doktoranckie na Wydziale Chemii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu</u>
27.08–1.09.2023	<u>International Conference on Advanced Vibrational Spectroscopy (ICAVS 12) na Wydziale Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie</u>
3–7.09.2023	<u>26. Polskie Sympozjum Peptydowe w Starych Jabłonkach</u>
20–22.09.2023	<u>International Conference on Development and Applications of Nuclear Technologies NUTECH 2023 w Krakowie</u>
9–10.10.2023	<u>Konferencja Bioaktywne związki pochodzenia naturalnego w Trzebnicy</u>
11–12.10.2023	<u>2nd Symposium on Polydopamine w Poznaniu</u>

NEKROLOGIA

7 CZERWCA 2023 ROKU ZMARŁ PROF. DR HAB. ANDRZEJ BARAŃSKI

Andrzej Barański urodził się 31 października 1934 roku w Wilnie. W 1955 roku ukończył studia na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 1965 roku, mając zaledwie 30 lat, uzyskał stopień doktora habilitowanego. Posiadał wybitne umiejętności w aranżowaniu kreatywnej współpracy uczelni z przemysłem. Tematyka badawcza dotycząca związków chemicznych ważnych dla przemysłu azotowego była wiodącą w działalności Profesora przez wiele lat, ustępując kolejno zainteresowaniom związanym z badaniem zjawiska katalizy.

Po 1995 roku Profesor ukierunkował swoją aktywność naukową na nowy temat związany z ratowaniem w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych. Konsekwencją było powołanie przez Rektora UJ w strukturze kierowanego przez Profesora Środowiskowego Laboratorium Analiz Fizykochemicznych i Badań Strukturalnych UJ (ŚLAFiBS) Pracowni Badań nad Trwałością i Degradacją Papieru.

Na emeryturze jego zainteresowania i aktywność skierowane były na historię Polski XX w. i na historię rodziny, nadal w kontekście odkwaszania druków dla zachowania przeszłości i pamięci poprzednich pokoleń.

Profesor Barański dał się poznać jako wybitny naukowiec oraz jako Osoba niezwykle życzliwa i zawsze służąca pomocą. Zawsze chętnie dzielił się swoją wiedzą angażując się również w kształcenie kadry naukowej, czego wyrazem było promotorstwo wielu prac doktorskich (11) i magisterskich.

14 CZERWCA 2023 ROKU ZMARŁ PROF. DR HAB. LUCJAN SOBCZYK

Profesor, urodzony 4 sierpnia 1921 roku w Natalinie, był wybitnym uczonym, twórcą wrocławskiej i polskiej Szkoły Wiązania Wodorowego, międzynarodowym autorytetem w dziedzinie oddziaływań międzycząsteczkowych, organizatorem wielu konferencji, człowiekiem ogromnej dobroci. Był wybitnym uczonym, człowiekiem prawego charakteru i wielkiego umysłu. Pracował naukowo do ostatnich dni swojego życia.

Był autorem i współautorem ponad 300 publikacji naukowych i 20 książek, m.in. podręcznika *Chemia fizyczna* (praca zbiorowa, komitet red. Adam Bielański, Kazimierz Gumiński, Bogdan Kamieński, Krzysztof Pigoń, Lucjan Sobczyk, PWN, 1980).

Zmarły był także wieloletnim pracownikiem Uniwersytetu Wrocławskiego. Kierował Zakładem Chemii Fizycznej, pełnił funkcję Dziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Wrocławskiego (1972–1975) oraz Prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą (1975–1981). Doktor Honoris Causa Uniwersytetu Wrocławskiego i Leningradzkiego. Członek rzeczywisty PAN oraz przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN. Wielokrotnie nagradzany medalami m.in. Medalami PTChem imienia Jędrzeja

Śniadeckiego (1986) oraz Jana Zawadzkiego (1979). Odnznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim, Oficerskim i Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Profesor Lucjan Sobczyk był zasłużonym działaczem, a od 2001 roku Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Chemicznego. Przewodniczył Oddziałowi Wrocławskiemu PTChem (1971) oraz pełnił funkcję Prezesa PTChem w latach 1980–1985.

22 CZERWCA 2023 ROKU ZMARŁ PROF. DR HAB. ROMAN MIERZECKI

Pan Profesor urodził się 24 grudnia 1921 roku we Lwowie. W 1949 roku ukończył studia na Politechnice Łódzkiej pod kierunkiem Profesora Alicji Dorabalskiej, a w roku 1984 otrzymał tytuł profesora nauk chemicznych.

Jego aktywność naukowa dotyczyła obszaru chemii fizycznej, fizyki chemicznej oraz spektroskopii (głównie IR i Ramana), a także historii chemii. Pracował na Uniwersytecie Warszawskim, w latach 1965–1992 w Pracowni Oddziaływań Międzycząsteczkowych kierowanej przez prof. Zbigniewa Kęckiego. Kierował również Zakładem Dydaktycznym Chemii Fizycznej.

W latach 1980–2012 był przewodniczącym Sekcji Historii Chemii PTChem.

W 2014 roku otrzymał nagrodę im. Wojciecha Świątosławskiego przyznaną przez Warszawski Oddział PTChem. Dwukrotnie został uhonorowany Medalem Okolicznościowym PTChem (2003 i 2010).

Polskie Towarzystwo Chemiczne liczy 2021 członków.

stan na dzień 30 czerwca 2023 r.

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Chemicznego informuje o konieczności opłacenia składek członkowskich. Termin opłacenia składki rocznej za rok 2023 upłynął 31 marca.

Członkowie zwykli	80,00 zł
Nauczyciele z wyłączeniem nauczycieli akademickich	30,00 zł
Emeryci, doktoranci i studenci	25,00 zł

WPLĄT PROSIMY DOKONYWAĆ NA KONTO BANKOWE:

Polskie Towarzystwo Chemiczne, ul. Freta 16, 00-227 Warszawa
BNP Paribas Bank Polska S.A. 53 1600 1462 1024 7674 0000 0028

z dopiskiem: **Składka członkowska za rok 2023**
Imię i Nazwisko, Oddział.

Informujemy, że istnieje także możliwość wykupienia prenumeraty drukowanych zeszytów „Wiadomości Chemicznych”.
Koszt wynosi 60,00 zł rocznie.

Dla zainteresowanych prenumeratą podajemy numer rachunku bankowego:
BNP Paribas Bank Polska S.A. 26 1600 1462 1024 7674 0000 0029

BIULETYN

Polskiego Towarzystwa Chemicznego

ISSN 2956-6878

Redaktor naczelna
mgr Ewelina Wajs-Baryła

Redakcja strony internetowej
dr Joanna Drzeżdżon

Komitet redakcyjny
dr hab. Dagmara Jacewicz, prof. UG
prof. dr hab. Izabela Nowak
dr hab. Tomasz Pospieszny, prof. UAM
dr hab. Paweł Rodziewicz, prof. UKJ

Adres redakcji
Polskie Towarzystwo Chemiczne
ul. Freta 16
00-227 Warszawa
biuletyn@ptchem.pl